

TEKNOLOJİ VE YARATICILIĞIN PRİM YAPTIĞI SEKTÖR! PLASTİK AMBALAJ SEKTÖRÜ

Pınar ELMAS

Teknolojik gelişmeler, tasarım çalışmaları, malzeme ve formların çeşitlenmesiyle birlikte, plastiklerin ambalaj sektöründeki payları her geçen gün artmaktadır.

Geniş bir hammadde yelpazesinden üretilen çok çeşitli ürünler plastik ambalaj endüstrisinin her alanında kullanılmaktadır.

Plastik ambalaj yapımında kullanılan hammaddeler HDPE (Yüksek yoğunluklu polietilen), LDPE (Düşük yoğunluklu polietilen), PVC Polivinil Klorid, PET Polietilen Tereftalat, PEN Polietilen Naftalat, PP Polipropilen, PS'dir.

Bu plastikler, kolay şekil almaları, gazlara karşı koruyucu ve hafif olmaları ve hijyen koşullarının kolay sağlanması nedeniyle, özellikle kap, şişe, tepsi gibi ambalaj üretimlerinin en önemli hammaddeleri arasında yer almaktadır.

Plastik ambalajlar; darbelere karşı dayanıklılık ve kırılma durumunda bile etrafa saçılmama, hafiflik, estetik görünüm ve ultraviyole ışığına karşı koruma açısından çeşitli renklerde üretilebilme, şeffaflık ve ekonomiklik gibi çok çeşitli avantajları yüzünden ambalaj sektörü için vazgeçilmez bir yere sahiptir.

Plastik ambalajlar, tıbbi ürünler ve ilaçların steril olarak depolanmasından, ekmek, et ve sebze gibi gıda maddelerinin raf ömrünü uzatmaya ve hassas teknik ürünlerin hasardan korunmasına kadar çok çeşitli uygulamalarda kullanılmaktadır.

Plastik ambalaj sektörünün ürünleri olarak; stretch filmler, shrink filmler, palet örtüleri, torbalar, poşetler, big-bagler, dokuma çuvallar, ipler, termoform ile üretilmiş katı ve sıvı yiyecek-içecek kapları, gazlı ve gazsız içecek şişeleri, endüstriyel bidonlar, deterjan ve kozmetik ürün şişeleri, köpük kaplar sayılabilir.

Ülkemiz plastik ambalaj sektöründe 1.152 firma mevcuttur. Bu firmaların yarıya yakını İstanbul'da bulunmaktadır.

Toplam firmaların 201 tanesi plastik gıda ambalaj mamulleri üreten firmalardır.

Tablo 1. Plastik Ambalaj Sektöründe Faaliyet Gösteren Firmaların Şehirlere Dağılımı

Şehir	Firma Sayısı	% Payı
İstanbul	540	46,9
İzmir	111	9,6
Ankara	55	4,8
Bursa	55	4,8
Konya	51	4,4
Kocaeli	47	4,1
Gaziantep	43	3,7
Adana	32	2,8
Denizli	29	2,5
Kayseri	23	2,0
Diğer 45 İl	166	14,4
Toplam	1.152	100,0

Kaynak : PAGEV Bilgi Bankası

Plastik ambalaj sektöründe faaliyet gösteren firmaların % 95'i 200 kişinin altında çalışanı olan küçük ve orta ölçekli tesislerdir.

Ambalaj tüketiminde Türkiye ile Avrupa karşılaştırıldığında, Türkiye'deki kişi başı tüketimin Avrupa'nın dörtte biri seviyesinde olduğu görülmektedir. Böylece ülkemizde bu sektörün henüz doygunluk noktasına ulaşmadığı söylenebilir.

Sektördeki istikrarlı büyüme, ekonomik faaliyetlerine ve dolayısıyla yatırımlarına olumlu yönde yansımaktadır.

Türk plastik ambalaj sektörü, 2009 yılında üretimini bir önceki yıla göre % 8 oranında artırarak yaklaşık 2 milyon 200 bin tonluk üretime ulaşırken, yurt içi tüketimini de % 7 oranında artırmıştır. Böylece 2009 yılında plastik ambalaj sektörünün toplam plastik tüketimi içindeki payı % 43'e çıkmıştır.

Sektör, 2009 yılında; ekonomik değeri 1 milyar 101 milyon dolar olan 373 bin tonluk ihracat gerçekleştirmiştir.

2009 yılında sektörün en fazla ihracat yaptığı iki ülke İngiltere ve Almanya'dır.

Sektörde krizle birlikte pazar çeşitliliğine de gidilmiş, bu kapsamda Irak ve İran en çok ihracat yapılan ilk 10 ülke arasına girmiştir.

2006 yılında 449 bin ton olan plastik ambalaj mamul ithalatı, 2009 yılında 212 bin tona düşmüştür. Bu da yerli ürüne olan talebin arttığını göstermektedir.

Geçtiğimiz yıl en çok ithalat yapılan ilk 5 ülke Almanya, Çin, İtalya, Güney Kore ve Fransa'dır. 2009 yılında Çin'in toplam ithalattan aldığı payda artış yaşanmıştır.

Plastik ambalaj sektörü, 2009 rakamları ile krize rağmen büyüyen bir sektör olduğunu ortaya koymuştur. 2010 yılında da plastik ambalajların tüm alanlarda sağladıkları avantajlar nedeniyle kullanım oranlarının artacağı tahmin edilmektedir.

Plastik ambalaj sektörünün istikrarlı bir şekilde büyümesi, ihracatının sürdürülebilirliği ve sektöre doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının çekilmesi için; öncelikle makro ekonomimizde hızlı ve istikrarlı bir büyümenin, düşük ve öngörülebilir enflasyon ve reel faiz oranlarının, ihracatı teşvik eden, ithalatı özendirmeyen ılımlı döviz kuru dalgalanmalarının, iç pazarı canlandıracak ve yatırımları arttıracak tedbir ve teşviklerin sağlanması gerekmektedir.

Orta vadeli makro ekonomik hedeflerin tutturulabilmesi halinde, 2009 yılında % 8 artan plastik ambalaj mamul üretiminin, 2010 yılında % 10, 2011 yılında % 12 ve 2012 yılından sonra da % 15 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Bu tahminlere göre, plastik ambalaj sektörü Orta Vadeli Plan dönemi sonu olan 2012 yılında 3,1 milyon ton üretim yapan 9,2 milyar dolarlık üretimle ekonomiye 3,7 milyar dolarlık katma değer ve 1,8 milyar dolarlık direk mamul ihracat dövizini kazandıran bir sektör konumunda olacaktır.

Plastik Ambalajın Geri Kazanımı

Plastikler, zor hava şartlarına ve korozyona karşı dayanıklı malzemelerdir. Çöpe atıldıkları zaman çürümez, paslanmaz, çözünmez, biyolojik olarak bozulmaz ve doğada bozulmadan uzun yıllar kalır. Hatta, bazı plastikler doğada 700 yıl bozulmadan kalabilir.

Bu nedenle, suyun ve toprağın kirlenmesine, sulardaki canlıların zarar görmelerine hatta ölümlerine neden olabilir.

Plastiklerin ambalajların geri kazanımı; plastik hammadde kaynaklarının korunması, depolanma süresi ve hacminde tasarruf, yeni iş alanlarının oluşması, atıkların enerjiye dönüşümünün sağlanması, çevrenin korunması gibi avantajlar sağlar.

Halk, plastikler ve bunlardan mamul ambalajların geri kazanılabilir malzeme olduğu konusunda bilinçlendirilmelidir.

Plastiklerin geri kazanımı sonucunda elde edilen ürünler pek çok alanda kullanılabilir.

Ancak, kullanılmış plastiklerden mamul ambalaj ürünleri gıda sektöründe kullanılmamalıdır.

Çünkü kullanılmış plastiklerin çoğu zaman tam olarak temizlenmesi mümkün olamayabilir.

KAYNAKLAR:

- 1) <http://www.plastik-ambalaj.com/>
- 2) www.pagev.org.tr
- 3) www.ambalajsektörü.com
- 4) <http://www.netpakambalaj.com>